

MES – VILNIAUS PEDAGOGINIO UNIVERSITETO BIOLOGAI

Permainų vėjai – mes vieni iš geriausių Lietuvoje

Vilniaus pedagoginis universitetas yra ypač žymus klasikinės zoologijos ir botanikos mokslo bei studijų tradicijomis, aukščiausios kvalifikacijos dėstytojais ir, kas turbūt svarbiausia, – savo absolventais: žinomais gamtos tyrinėtojais, pasišventusiais mokslininkais, profesoriais, docentais, garsiais pedagogais, mokyklų mokytojais bei direktoriais, nepaillstantčiais nacionalinių parkų, rezervatų, draustinių, gamtos muziejų darbuotojais, gamtosaugininkais, mokslo populiarintojais, knygų autoriais ir leidėjais arba tiesiog gamtos entuziastais, neeilinėmis asmenybėmis.

Visos Vilniaus pedagoginio universiteto biologinio profilio studijų programos yra akredituotos be sąlygų. Beje, pasak tarptautinės akreditacijos komisijos narių bei pirmininko prof. Geoffrey Robinsono (D. Britanija), VPU Ekologijos ir aplinkotyros bakalauro studijų programa yra pati geriausia tarp visų panašaus pobūdžio studijų programų Lietuvoje. Remiantis mūsų pačių inicijuotomis apklau-

*Prof. habil. dr.
Jonas Rimantas STONIS*

somis, netgi tie studentai, kurie prieš įstodami abejojo savo būsimu pasirinkimu, dabar iš esmės pakeitė nuomonę: apie 45 proc. iki tol nepalankiai nusiteikusių studentų pabrėžė, kad biologijos arba gamtos studijomis Vilniaus pedagoginiame universitete yra visiškai patenkinti. Beje, nusivylusių studentų pas mus visiškai nėra!

Ar jūs taip pat norite studijuoti VPU?

Jeigu norite pažinti ir tyrinėti gamtą, sužinoti apie įvairius organizmus bei žmogų, suprasti gamtos dėsnius, suvokti šiandienos biologijos problemas ir gebėti kūrybiškai jas spręsti, gilinti žinias užsienio universitetuose, mėgstate bendrauti su žmonėmis ir norite įvaldyti bendrojo lavinimo mokyklos mokytojo profesiją, laukiame Jūsų Vilniaus pedagoginiame universitete! VPU Gamtos fakulteto adresas – Studentų g. 39 – pačioje besikeičiančios sostinės širdyje, ant vaiz-

dingo dešiniojo Neries upės kranto, priešais LR Seimą ir Konstitucijos prospektą.

VPU biologinio profilio studijų programos

Biologija. Bakalauro studijos. 4 studijų metai. Be dieninių, taip pat yra neakivaizdinės studijos. Nuo III kurso bus galima pasirinkti dar šias papildomas specializacijas: 1) Dekoratyvusis želdinimas ir augalai interjere; 2) Taikomoji biologija; 3) Ekoturizmas.

Gamta. Bakalauro studijos. 4 studijų metai. Nuo III kurso bus galima pasirinkti dar šias papildomas specializacijas: 1) Aplinkosauga; 2) Dekoratyvusis želdinimas ir augalai interjere; 3) Ekoturizmas.

Biologija. Magistrantūros studijos. 2 studijų metai.

Taip pat universitetui suteikta doktorantūros teisė (entomologija, augalų parazitologija, 4 studijų metai, mokama doktoranto stipendija).

**Diplomai ir kvalifikacijos:
visas galimybių paketas, visa kita –
jūsų rankose!**

Baigus biologijos specialybės studijas, suteikiamas **biologijos bakalauro laipsnis** ir išduodamas **biologijos bakalauro diplomas**. Baigus gamtos specialybės studijas, suteikiamas **ekologijos ir**

Laikas ir „greiti pinigai“: iššūkiai švietimui

Ese

Prof. Valdas PRUSKUS

Priekyje – **Andrius**, mokslo projekto vykdytojas, atrado naujų mokslui organizmų rūšių, rengiasi tapti mokslininku, biomedicinos mokslų daktaru. *Pirmoje eilėje (iš kairės į dešinę)*: **Audrius**, domisi tarpurūšine konkurencija ir ekologija; **Justina**, norėtų dirbti gamtos rezervate; **Ingrida**, Zoologų klubo prezidentė, domisi paukščiais ir vabzdžiais; **Jolita**, norėtų tyrinėti ir pažinti žmogų; **Jolanta**, svajoja būti žmogaus anatomijos specialiste; **Justas**, norėtų dirbti rezervate ir tyrinėti bestuburius gyvūnus. *Anroje eilėje (iš kairės į dešinę)*: **Darius**, domisi citologija; **Min-daugas**, žada dirbti gamtos apsaugos srityje; **Milda**, domisi genų inžinerija; **Julija**, busimoji ekologė; **Martynas**, susirūpinęs aplinkos apsauga; **Eglė**, svajoja tapti įžymia bestuburių gyvūnų tyrinėtoja; **Tomas**, norėtų būti gamtos mokslų profesoriumi. Mes visi kartu taip pat ir būsimieji naujosios kartos pedagogai, nebijantys kūrybinių iššūkių!

aplinkotyros bakalauro laipsnis ir išduodamas **ekologijos ir aplinkotyros bakalauro diplomus**. Šie diplomai yra analogiški biologijos arba ekologijos ir aplinkotyros bakalauro diplomams, kuriuos išduoda kiti universitetai, ir yra pripažįstami užsienio valstybėse. Tačiau tiktai Vilniaus pedagoginio universiteto absolventams (be papildomų studijų metų ar mokesčių) taip pat suteikiama ir **mokytojo kvalifikacija**. Darbas mokykloje – tai ne tik pastovus valstybinis atlyginimas... (o jis, beje, ateityje turės ženkliai kilti). Svarbiausia – tai didžiulis iššūkis, darbas su jaunimu, ypač plati kūrybinės veiklos sritis. Keiskime pasaulį kartu, mes tai galime! Papildomai gali būti išduodami ir **priedai (pažymėjimai)** prie biologijos arba ekologijos ir aplinkotyros bakalauro diplomų – tai priklauso nuo to, kokia specializacija arba specializacijos būtų pasirinktos: **ekoturizmo organizatoriaus, de-
koratyviojo želdinimo ir fitodizaino konsultanto, taikomosios biologijos eksperto** bei **aplinkosaugos vadybininko**.

Plačiau apie mus bei priėmimo taisykles skaitykite internete www.vpu.lt. Kviečiame apsilankyti Botanikos ir Zoologijos katedrų puslapiuose, kuriuose sužinosite apie mūsų mokomasias ir mokslines laboratorijas, nepakartojamą egzotinių augalų oranžeriją, mokslinių tyrimų kryptis, tolimąsias ekspedicijas Pietų Amerikos džiunglėse, konferencijas, taip pat apie mūsų profesorius, docentus bei kitus dėstytojus.

Piniginių santykių plėtotė ženkliai paveikė pasaulio ir jo socialinių reiškinių įsivaizdavimą. Pinigai tapo *materialinėmis ideogramomis*, atspindinčiomis mūsų vidinio gyvenimo judėjimą, siekius ir troškimus. Šis pinigų poveikis žmogui, jo socialinės tikrovės realijų suvokimui, įvertinimui ir priėmimui jau seniai tapo daugelio filosofų ir sociologų (nuo K.Marxo ir G.Simelio iki G.Deboro ir J.Baudrillardo) tyrimų objektu. Nuo pat modernios visuomenės suformuotos sociokultūrinės maksimos „laikas–pinigai“ atsiradimo pinigų poveikis laiko naudojimo sampratai tapo problema, turinčia ne tik teorinę, bet ir taikomąją reikšmę.

Tai aktualu ir Lietuvai. Sparčiai besiformuojant rinkos santykiams Lietuvoje, kaip ir daugelyje pokomunistinių šalių, pasukusių rinkos ekonomikos keliu, visai visuomenei iškilo greito praturtėjimo – „karštų pinigų“ problema. Noras greitai praturtėti lyg ir savaime aiškus. Kur kas svarbesnis klausimas – *kaip* tai padaryti. Būdai buvo surasti įvairūs – ir legalūs, teisėti, pasinaudojant įstatymų netobulumu ir valstybės valdininkų korumpuotumu, ir neteisėti.

Tačiau ilgainiui klausimas *kaip uždirbti* įgijo ir naują – laiko dimensiją. *Kaip uždirbti transformavosi į „per kiek laiko galima tai uždirbti“*. Savo ruožtu tai neišvengiamai vedė į veiklų, kurios reikalauja daug laiko, o grįžtamasis piniginis atlygis galimas tik tolesnėje ateityje, nuvertinimą.

Tad nenuostabu, kad finansinės ir valiutos sistemų nestabilumo akivaizdoje patrauklios tapo tos veiklos, kurios atneša greitą pelną, „karštus pinigus“. Tai veiklos, susijusios su greitu lėšų investavimu į trumpalaikius projektus, garantuojančius greitą lėšų apyvartą ir didelį pelną. Kita vertus, veiklų, negarantuojančių greito uždarbio, nuvertinimas reišė ir jose dirbančių individų darbo nuvertinimą. Kadangi iš jo negalima užsidirbti, tai ir dirbti jį nėra prestižiška, patrauklu. Racionaliai praleistas laikas yra tas, kuris sudaro galimybę „užsidirbti“. Taip žmogaus gyvenimo laikas praranda kokybę, kuri pakeičiama uždirbtų pinigų kiekiu – nesvarbu, ar kalbama apie darbuotojo uždirbtus pinigus, ar apie verslo užsiimančio pajamas. Tai skatina atsakyti „nevaisingo“ laiko apmąstymams, refleksijai, iš esmės ir savęs tobulinimui. Visos pastangos turi būti skirtos paieškoms sričių, kuriose laikas bus racionaliai panaudotas, t.y. už jį geriausiai atlyginta.

Tokia „karštų pinigų“ uždirbimo praktika gerokai sudrumstė visuomenės mentalitetą ir deformavo vertybines orientacijas, supriešino socialines grupes, išryškindama jų veiklos sričių unikalumą bei pažeidžiamumą, susidūrus su naujais laiko iššūkiais.

Ir pirmiausia – švietimo. Švietimas užima ypatingą vietą visuomenei teikiamų

paslaugų kontekste. Išsilavinimui įgyti reikia laiko, tačiau jį sunku išmatuoti pinigais, nustatyti, kiek kainuoja „išsilavinimas“. Vyraujant „greitų pinigų“ uždirbimo logikai pakito ir požiūris į švietimą bei jo teikiamas paslaugas. Naują prasmę įgijo laiko veiksnys. Anksčiau mokymosi laikas buvo šventas, gerbiamas visų, tai laikoma savaime suprantamu dalyku. Tačiau situacija keičiasi.

Šiandien švietimo teikiamos paslaugos vis dažniau imamos matuoti laiku, kuris įgyja piniginę išraišką. Iš to išplaukia dvi esminės nuostatos.

Pirma. Kadangi pagal „greitų pinigų“ uždirbimo logiką pelnas yra skaičiuojamas pagal sugaišto laiko vieneta, tai stengiamasi mokymosi laiką visais įmanomais būdais mažinti, suspausti, apeliuojant į savarankiškas studijas ir naujų mokymo technologijų teikiamas mokymo galimybes. Taip imta mažinti laiką, skirtą profesijai įsigyti, studijoms, nes iš investicijos į švietimą, kaip ir kiekvienos investicijos, laukiama greito pelno (gražos). (Programų laiko mažinimas, studijų laiko trumpinimas ir kt.)

Antra. Laikas, kuris buvo skirtas mokslams, turi būti įvertintas, atlygintas gerai apmokamu darbu. O gerai apmokama darba siūlo verslo struktūros, firmos, kurios iš individo reikalauja ne tiek bendros „kompetencijos“, kiek atitinkamam darbui atlikti konkrečių žinių, įgūdžių ir gebėjimų.

Todėl universitetai vis labiau praranda įvairiapusių universitetinį išsilavinimą teikiančios institucijos statusą, autonomiškumą, tampa rinkos poreikių tenkintojais ir vis labiau integruojami į visagalio verslo pasaulio planus.

Savo ruožtu vis labiau pastebima jaunimo tendencija, viena vertus, kuo greičiau pradėti profesionaliąją karjerą ir priimti kaip būtinybę didžiąją dalį savo laiko praleisti darbe, už kurį gaunamas atlyginimas ir kuris tarsi byloja, kad čia laikas nebuvo sugaištas veltui, o iš jo paimta, kas galima esamomis sąlygomis.

Antra vertus, aiškėja nusistatymas prieš reikalavimus skirti laiko kultūriniam lavinimuisi, savišvietai, kurią vis didesnė dalis jaunimo vertina kaip papildomą krūvį, už kurį nebus atlyginta *čia ir dabar*, kaip to reikalauja „greitų pinigų“ uždirbimo logika.

Suprantama, greitų pinigų uždirbimo nuostatų intervencija į švietimo sritį ne tokia akivaizdi, kaip kitose srityse. Tačiau negalime nepastebėti jų raiškos ir pasekmių, bet suvokti ir įvertinti jų mastą bei poveikio gylį visuomenės raidai vėlgi reikia ne tik pastangų, bet ir laiko. Kaskart brangiau kainuojančio laiko, kurio lieka mums, deja, vis mažiau...